

Traducere din limba rusă: Olga Bersan

Ediție îngrijită de L. S. Desartovici

Corecțura: Ionela Vădan

Coperta: Călin Nemeș & Olga Bersan

Coperta 1: Cruce bizantină de procesiune (15 x 9 cm), provenind din Armenia, veacurile X-XII, aflată astăzi într-o colecție particulară din Marea Britanie

Coperta 4: Mântuitorul Hristos dăruind Trupul și Sângelile Său spre împărtășire (icoană pe lemn)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GHEORGHE DIN ZADONSK

Îndrumar pentru spovedanie / Starețul Gheorghe din Zadonsk; trad.: Olga Bersan; ed. îngrijită: L. S. Desartovici. - București: Editura Sophia, 2013

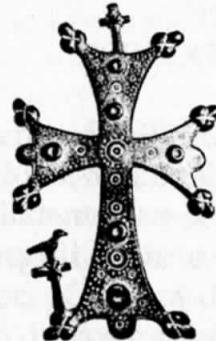
ISBN 978-973-136-350-9

I. Bersan, Olga (trad.)

II. Desartovici, L. S. (ed.)

265.62

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție.

ÎNDRUMAR PENTRU SPOVEDANIE

alcătuit de

**STAREȚUL GHEORGHE
ZĂVORÂTUL DIN ZADONSK**

cuprinzând și rugăciuni
de pocăință și mărturisire
ale
Sfinților Ierarhi și Stareți

DIMITRIE AL ROSTOVULUI · TIHON DIN ZADONSK · IGNATIE BRIANCIANINOV · IOAN DE KRONSTADT · EVRASTIE DIN PUSTIA GLINSKULUI · MACARIE DE LA OPTINA · ALEXIE DIN PUSTIA SMOLENSKULUI · IOSIF DE LA OPTINA · MANUIL LEMEȘEVSKI · IOAN SAHOVSKI · ANTONIE DE SUROJ

Sophia

Primiți un crâmpelui
din cugetul senin al Sfinților,
vizitând
FABRICA DE GÂNDURI BUNE
un proiect desfășurat sub patronajul
Bisericii Ortodoxe Misionare a Studenților
din Cluj-Napoca

www.fabrica-de-ganduri-bune.ro

PROLOG

Apropierea de Sfânta Euharistie are trebuință de luare-aminte și cuget curat, după cuvântul de îndemn care se rostește în timpul Sfintei Liturghii înainte de împărtășirea credincioșilor: „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați”.

O treaptă de căpătâi în pregătirea primirii Sfintei Euharistii este Sfânta Spovedanie, poarta de taină prin care ne înfățișăm înaintea Mântuitorului Hristos aşa cum suntem, avându-l ca martor pe duhovnic, preot al Dumnezeului Celui Preaînalt și mijlocitor pentru noi înaintea Sa.

Păcatul dintru început al strămoșilor i-a făcut pe aceștia să uite de Domnul și să zidească în mintea și în inima lor o lume pe care ei socoteau că este – măcar și pentru un răstimp – în afara privirii veșnice și atotcuprinzătoare a lui Dumnezeu. Această orbire sufletească o purtăm cu toții, până azi, iar începutul tămăduirii stă în puterile noastre. Este un act de curaj, însă această strădanie nu este desăvârșită de la prima mărturisire

***** 5 ***

constientă. Sfânta Spovedanie este un urcuș prin care omul intră pe calea ce duce la împărtășirea cu Trupul Domnului Hristos, Care, venind El Însuși întru noi, ne arată lucruri pe care înainte de a primi lumina Sfintei Împărtășanii nu le puteam deosebi în sufletul nostru. Astfel, primirea Euharistiei ne ajută să înțelegem din propriile mișcări lăuntrice că Lumina lui Hristos nu are nici o părtăsie cu întunericul. În felul acesta începe să se facă simțită tot mai mult prezența lui Dumnezeu în viața și în sufletele noastre. Nu zadarnic, însăși rânduiala Spovedaniei îndeamnă preotul să-i spună aceste cuvinte pline de trezvie și adevăr celui care vrea să se mărturisească:

„Iată, fiule, Hristos stă nevăzut, primind mărturisirea ta cea cu umilință. Deci nu te rușina, nici te teme ca să ascunzi de mine vreun păcat, ci fără sfială spune toate câte ai făcut, ca să iei iertare de la Domnul nostru Iisus Hristos. Iată și sfânta Lui icoană înaintea noastră este. Și eu sunt numai un martor, ca să mărturisesc înaintea Lui toate câte-mi vei spune mie; iar de vei ascunde de mine ceva, să știi că toate păcatele îndoit le vei avea; ia seama dar, de

vreme ce ai venit la doctor, să nu te întorci nevindecat”.

Cărticica de față își dorește să le vină în întâmpinare celor care își îndreaptă pașii către Taina Sfintei Spovedanii, punând înainte un îndrumar pentru Spovedanie alcătuit de Fericitul Gheorghe Zăvorâtul din Zadonsk (1789-†1836), bărbat de mare nevoiță, recunoscut pentru puterea și discernământul său lăuntric de către toți marii stareți și Sfinți ruși ai veacului al XIX-lea. Fericitul Gheorghe Zăvorâtul este propus spre a fi trecut în rândul sfinților în sinaxarele Bisericii, canonizarea urmând a se înfăptui în perioada următoare. Cu toate că îndrumarul alcătuit de dânsul este concis și punctual, reușește să mijlocească o vedere de ansamblu asupra căderilor și împotmolirilor omenești.

În cuprinsul acestui îndrumar am așezat și câteva rugăciuni de pocăință ale Sfintilor, din dorința de a înțelege anumite căderi omenești din perspectiva acestor bărbați dumnezeiești, care prin vedere, rugăciunea și viețuirea lor s-au împotravit păcatului și întunericului sufletesc. Din această pricină am socotit că

pentru aceia care își doresc, este binevenit să poată împleti strădania lăuntrică de cercetare a conștiinței cu popasuri de rugăciune. Cu acest gând am cuprins în această cărticică câteva rugăciuni de mărturisire ale Sfintilor Dimitrie al Rostovului (1651-†1709), Tihon din Zadonsk (1724-†1783), Ignatie Briancianinov (1807-†1867), Ioan de Kronstadt (1829-†1909), precum și ale Starejilor Evrastie din Pustia Glinskului (†1855), Macarie de la Optina (1788-†1860), Alexie din Pustia Smolenskului (1846-†1928), Iosif de la Optina (1837-†1911) și cele ale Mitropolitului Manuil Lemeșevski (1884-†1968) ale Arhiepiscopului Ioan Șahovski (1902-†1989), și ale Mitropolitului Antonie de Suroj (1914-†2003).

În încheierea acestui prolog socotim că sunt foarte potrivite câteva cuvinte pline de duh ale Părintelui Arhimandrit Benedict Ghiuș (1904-†1990), unul dintre marii duhovnici pe care i-a avut Biserica Ortodoxă Română. Ultima parte a vieții a dorit să și-o trăiască în singurătate în liniștea Mănăstirii Cernica, unde era nelipsit de la Sfânta Liturghie. În fapt, în acest locaș monahal a trăit deopotrivă experiența însin-

gurării prin rugăciune și retragere, precum și experiența prin Liturghie și dialog cu fiii săi duhovnicești. Tocmai de aceea, cuvintele sale despre apropierea de Euharistie sunt călăuzitoare prin discernământul și profunzimea lor. Redăm în continuare câteva dintre gândurile sale¹:

În linii mari, Dumnezeu intervine în viața noastră prin cuvântul Său, prin dezlegarea de păcate dată de preotul Său, prin diversele slujiri consacrate ale membrilor Bisericii Lui, prin iradierea energiilor divine ale Harului Său multiform, dar mai presus de toate prin împărtășirea euharistică.

Cercetările patristice au dus la concluzia că un credincios mirean, dacă nu este oprit de duhovnicul său, se poate împărtăși ori de câte ori se săvârșește Sfânta Liturghie și, de asemenea, la concluzia că tradiția recomandă stăruitor să nu se

¹ Cuvintele de aici ale Părintelui Benedict Ghiuș de aici încearcă să facă o sinteză a mai amplului său cuvânt cuprins în broșura: *În ce condiții ne putem împărtăși?*, publicată în anul 2003 la Editura Bizantină, sub îngrijirea Pr. Prof. Constantin Coman (p. 11, 26, 27, 28).

celebreze nici o Liturghie fără un număr de credincioși care să se cuminece.

Ca un ecou de peste veacuri, răzbate până la noi adâncimea cuvintelor Sfântului Ioan Gură de Aur, adresate duhovnicilor: „Să nu crezi că a pune sub canon un penitent este o cruzime și o neomenie, ci ea se naște din blândețe, din dorința de vindecare și din buna purtare de grijă... Dar eu nu caut la mulțimea timpului sau a anilor, ci la îndreptarea sufletului. Dacă cel păcătos s-a umilit, s-a îndreptat, atunci s-a făcut totul; dacă nu este aceasta, apoi timpul cel îndelungat nu folosește la nimic! Noi nu căutăm dacă rana a fost legată un timp mai îndelungat, ci dacă legătura a folosit la ceva. Dacă a folosit și într-un timp mai scurt, să nu o mai pui, iar dacă n-a folosit la nimic, atunci și după zece ani poți să o pui... Aceasta să-ți slujească de hotar pentru dezlegarea rănii: dobândirea și vindecarea celui legat de păcate”.

Desigur, nu-i exclus ca odată cu această valoare capitală recunoscută actului de îndreptare intimă, în Taina Spovedaniei, să mai fie, în cazul de față, și altceva: faptul de a descoperi, de pildă, cu o uimită conștiință nouă, ce forță nebănuită de

a transforma fundamental o viață are Cuvântul Domnului pentru un om de credință cinsit și sincer, în clipa dezlegărilor Spovedaniei: ceea ce se spune de preot asupra unui om e ceva ce se împlinește aievea întru el...

În viața modernă trăim sub semnul spiritual major al libertății și al responsabilității. În orice dialog, omul vrea să cunoască cu claritate condițiile ce i se pun și nu se sfiește să pună și el condițiile lui.

Omul de credință de astăzi acceptă Împărtășania După Sfinții Părinți ai Răsăritului, ea vine tocmai să trezească de fiecare dată în noi „chipul lui Dumnezeu”, mereu amenințat, adică tocmai dimensiunea profundă și personală a libertății, a inițiativei, a puterii de creație autentică, a responsabilității noastre concrete aici și acum.

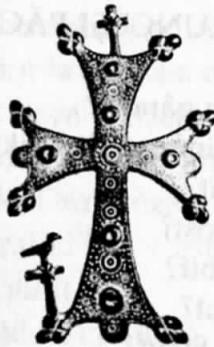
Crucea Morții și a Învierii – care, cu simbolul ei, domină Sfânta Masă a altarului – spune bine condițiile dumnezeiești ale Împărtășaniei: trebuie să murim la tot ce-i rău, la tot ce-i superficial, la tot ce-i mort, la tot ce-i prea facil, pură rutină și inerție, și să înviem pentru slujirea chemărilor vii, dramatice, cruciale, adevărate ale lui Dumnezeu

si ale vieții concrete a oamenilor, împreună cu Hristos Cel de-a pururi activ.

E de la sine înțeles că toată lumina nu se face dintr-o dată. Ea vine încet, trebuie să o căutăm, să o cerem, să insistăm, dar ea vine. În scurt, omul de credință de azi acceptă că Împărtășania este un act esențial al vieții noastre de creștini.

Dar, ca niciodată, astăzi omul de credință trăiește o acerbă sete de esențial. Ca să-și regleze tot debitul libertății lui, el cere conducerii Bisericii de astăzi ceea ce Biserica a acordat încă din timpul Apostolilor: să nu pună oamenilor greutăți peste ce este necesar (Faptele Apostolilor 15, 28).

Iată, prin grija Tradițiilor Părinților, premisele sunt date. E vorba numai de o intervenție care să aducă o necesară punere la punct practică, dar esențială, indicând marile direcții în care trebuie să căutăm pentru viitor. E un act cu atât mai imperios, cu cât creștinătatea a intrat astăzi într-un nou context de evanghelizare. Astăzi, nu-i vorba numai de a asigura cu vrednicie primirea Sfintelor Taine, ci totodată de a asigura o întreagă participare creștină la umanizarea vieții oamenilor pe pământ și poate chiar la deschiderea unor noi perspective vieții însesei.

ÎNDRUMAR PENTRU SPOVEDANIE

alcătuit de
**STAREȚUL GHEORGHE
ZĂVORÂTUL DIN ZADONSK**